

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Guzun Ion
Judecători - Eremciuc Ghenadie, Talpă Boris

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul *Paciurca Iulian* în numele inculpatului Ciobanu Nicolae și de către *Coniseșco Larisa* în numele părții vătămate Vdovii Ivan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Ciobanu Nicolae xxxxxx, născut la xxxx, originar
xxxxxx,

Termenii de examinare:
prima instanță 25.11.2020 – 30.05.2022;
instanța de apel: 14.07.2022 – 30.11.2022;
instanța de recurs: 09.03.2023 – 12.07.2023.

Asupra admisibilității motivelor invocate în recursul ordinar, Colegiul penal

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central din 30 mai 2022, *Ciobanu Nicolae* a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal și în baza acestei *Legi*, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de **5** ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În corespundere cu prevederile art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită inculpatului a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de **5** ani.

S-a încasat din contul lui *Ciobanu Nicolae* în beneficiul Statului, cheltuieli de judecată în sumă de **768** lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că:

Ciobanu Nicolae, la 04.11.2019, în jurul orelor 16:00, aflându-se pe o stradă din xxxxx r-nul Drochia, acționând în scopul cauzării vătămarilor corporale lui Vdovii Ivan, locuitor al aceleiași localități, în rezultatul unui conflict apărut între ei, i-a aplicat acestuia mai multe lovituri cu pumnii în regiunea abdomenului și feței, cauzându-i leziuni corporale sub formă de traumatism abdominal închis cu ruptură de duoden, comotie cerebrală, echimoză a feței, ce s-a calificat ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață în timpul primirii lor.

Astfel, acțiunile inculpatului *Ciobanu Nicolae*, au fost încadrate juridic în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative: "vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață".

3. Nefiind de acord cu sentința, a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea sentinței și excluderea dispozițiilor art. 90 Cod penal, cu stabilirea unei pedepse de 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat că, pentru atingerea scopului pedepsei, de corectare și reeducare, precum și de prevenire în comiterea de noi infracțiuni, întru restabilirea echității sociale, a fost necesar de stabilit inculpatului o pedeapsă cu executarea pedepsei.

A considerat că, în privința inculpatului nu sunt aplicabile prevederile art. 90 Cod penal, având în vedere gravitatea și caracterul faptei comise, dar și circumstanțele reale și personale ale inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2022, apelul procurorului a fost admis, casată sentința, cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Ciobanu Nicolae s-a considerat condamnat pe art. 151 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii de **5** ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90¹ Cod penal, s-a dispus executarea reală a pedepsei de **2** ani și **6** luni închisoare, termenul rămas de **2** ani și **6** luni s-a suspendat condiționat pentru o perioadă de probațiune de **2** ani.

În rest dispozițiile sentinței privind cheltuielile judiciare și corpurile delictive au rămas fără modificări.

4.1 În motivarea soluției instanța de apel, a conchis că, prima instanță a dat o apreciere juridică obiectivă a circumstanțelor de fapt și de drept, acțiunile inculpatului fiind calificate în baza art. 151 alin. (1) Cod penal.

Cu referire la categoria și termenului pedepsei penale stabilită inculpatului, instanța de apel a considerat că, prima instanță nu a reușit să o individualizeze în măsura în care să o facă a fi una proporțională faptelor comise și echitabilă pericolului ei social și urmărilor survenite, fapt pentru care, preluând opinia părții acuzării, a stabilit inculpatului o pedeapsă cu închisoarea pe un termen de 5 ani, cu aplicarea la caz a prevederilor art. 90¹ Cod penal.

În speța dedusă judecării, instanța de apel a luat în considerare personalitatea inculpatului, care este la prima abatere de Lege (f. d. 149, vol. 1), s-a caracterizat pozitiv la locul de trai, este căsătorit, are la întreținere doi copii minori (f. d. 143, vol. 1), nu se află la evidența medicilor narcolog și psihiatru (f. d. 144-145, vol. 1) a recunoscut vina și a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a conchis nerațională executarea în întregime a pedepsei penale, stabilite inculpatului, fapt pentru care, prin aplicarea dispozițiilor art. 90¹ alin. (1) Cod penal, a dispus suspendarea parțială a executării pedepsei, astfel încât $\frac{1}{2}$ din pedeapsă să fie executată în penitenciar, iar cea de-a doua jumătate a pedepsei urmează a fi suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

5. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, au declarat recursuri:

5.1. Avocatul *Pacurca Iulian* în numele inculpatului *Ciobanu Nicolae*, care solicită, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului, a menționat că, concluzia instanței de apel privind lipsa

raționamentului în suspendarea totală a executării pedepsei, este una eronată, iar soluția este ineștăbilă și urmează a fi casată, cu menținerea soluției primei instanțe.

Consideră că, scopul pedepsei penale, în privința inculpatului, poate fi atins fără executarea efectivă a pedepsei cu închisoarea.

La fel susține că, concluzia primei instanțe echivalează cu încălcarea dreptului la un proces echitabil garantat justițiabilului.

Prin urmare, instanța de apel a creat o stare de nedreptate inculpatului, or, căința sinceră și recuperarea prejudiciului părții vătămate, demonstrează faptul că, acesta a conștientizat pe deplin fapta prejudiciabilă.

De asemenea, invocă că decizia contestată nu cuprinde motive pe care se întemeiază soluția instanței de apel, deoarece nu corespunde rigorilor garantate de art. 6 CEDO, nefiind motivată suficient, or, principiul intimei convingeri a judecătorului urmează să se aplice în temeiul unor concluzii bazate pe probe, fără a afecta principiul intimei convingeri a instanței inferioare, în cazul în care aceasta a identificat o soluție legală, întemeiată, motivată și echitabilă.

5.2. *Coniseșco Larisa* în numele părții vătămate Vdovii Ivan, care solicită reexaminarea cauzei, motivând că, infracțiunea a fost comisă de către Mocanu Grigori și Ciobanu Nicolai, cauza penală conținând mai multe falsuri.

6. Împotriva recursului, procurorul în secția judiciar penală, *Guțan Pavel*, a depus referință prin care solicită inadmisibilitatea recursului declarat de către avocatul *Paciurca Iulian* în numele inculpatului Ciobanu Nicolae ca fiind vădit neîntemeiat iar recursul declarat de către *Coniseșco Larisa* în numele părții vătămate Vdovii Ivan să fie declarat inadmisibil deoarece nu întrunește cerințele de formă și conținut.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora, din următoarele considerente.

7.1. *Referitor la recursul avocatului Paciurca Iulian în numele inculpatului Ciobanu Nicolae.*

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.*

Reieșind din conținutul recursului declarat de către avocatul *Paciurca Iulian* în numele inculpatului se atestă că, autorul recursului nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și încadrarea juridică a acțiunilor, însă critică hotărârea instanței de apel doar în partea stabilirii pedepsei, considerând că nu s-a ținut cont în deplină măsură de prezența în speță a unui cumul de împrejurări și circumstanțe ce-i atenuază răspunderea penală a făptuitorului, invocând în cele din urmă stabilirea unei pedepse prea aspre, în acest sens Colegiul penal apreciind că aceste critici se circumscriu temeiului pentru recurs prevăzut la pct.10), alin.(1), art.427 Cod de procedură penală și anume *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*

În opinia recurentului instanța de apel greșit a admis apelul procurorului și a casat sentința primei instanțe în partea stabilirii pedepsei penale, dispunând înăsprirea pedepsei prin excluderea prevederilor art.90 Cod penal și aplicarea prevederilor art.90¹ Cod penal, considerând decizia recurată ca neîntemeiată și ilegală, pledând în continuare

pentru menținerea soluției primei instanțe.

Verificând materialele cauzei, în raport cu argumentele invocate, instanța de recurs ajunge la concluzia că cele invocate de recurent nu și-au găsit confirmarea, iar soluția adoptată pe marginea acestei spețe de către instanța de apel este legală, întemeiată și urmează a fi menținută integral.

Așadar, cu referire la criticele avansate în privința modalității de individualizare a pedepsei, Colegiul penal menționează, că potrivit art. 7 alin. (1) Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală, un mijloc de corectare, și reeducare a condamnatului, și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane.

Potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să-i fie aplicată o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Colegiul penal reține că, sancțiunea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin.(1) Cod penal, pentru care a fost recunoscut vinovat inculpatul Ciobanu Nicolae, prevede pedeapsa cu închisoare de la 5 la 10 ani.

Astfel, se constată că, instanța de apel corect a stabilit forma și termenul pedepsei – închisoare, pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, mărimea acesteia încadrându-se în limitele Legii.

De asemenea, Colegiul penal reține că instanța de apel la stabilirea termenului pedepsei, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul săvârșirii acesteia, persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea inculpatului, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării persoanei condamnate și condițiile de viață a familiei condamnatului.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că instanța de apel a ținut cont de principiul individualizării pedepsei (art.7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art.75 alin.(1) Cod penal, și întemeiat a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura prin stabilirea termenului pedepsei sub formă de închisoare la limita minimă - 5 ani, cu aplicarea prevederilor art. 90¹ Cod penal.

Referitor la criticile apărătorului precum că în privința inculpatului, urmează a fi menținută sentința primei instanțe, prin care s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei conform prevederilor art. 90 Cod penal, Colegiul penal menționează că, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată, iar după caz, instanța este în drept de a aplica și prevederile Părții Generale a Codului penal, inclusiv și ale art. 90¹ Cod penal, în cazul în care nu sunt careva impedimente.

Studiind materialele dosarului, în raport cu concluziile instanței de apel, Colegiul penal consideră că, instanța la adoptarea soluției în partea stabilirii modalității de executare a pedepsei inculpatului Ciobanu Nicolae, a luat în considerare toate criteriile de individualizare a pedepsei, a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, atât de personalitatea inculpatului cât și de gravitatea infracțiunii, justificat aplicând la caz prevederile art. 90¹ Cod penal în privința acestuia, reiterând totodată că la emiterea sentinței, prima instanță a aplicat o pedeapsă prea blândă, deoarece prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu va fi realizat scopul pedepsei penale de restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Colegiul penal reține că la individualizarea modalității de executare a pedepsei, instanța de apel a luat în considerație personalitatea inculpatului, care potrivit Revendicării anterior nu a fost condamnat (f. d. 149 vol. I), la locul de trai se caracterizează pozitiv (f.d.149 vol. I), nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru (f.d.144-145,vol.I), a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a recuperat prejudiciul părții vătămate Vdovî Ivan cauzat prin infracțiunii.

Totodată, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a evidențiat pericolul social al faptei comise de către inculpat - vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viața și care prin prisma art. 16 alin.(4) Cod penal face parte din categoria infracțiunilor grave, pentru care legiuitorul a prevăzut categoria excepțională de pedeapsă – închisoarea, ca garanție de restabilire a echității sociale, corectarea precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea inculpatului.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că, instanța de apel, corect și just a stabilit că, modalitatea de executare a pedepsei - executarea reală a ½ din pedeapsa cu închisoare, este în acord cu principiul proporționalității, luându-se în vedere gravitatea faptei comise și urmările acțiunilor inculpatului îndreptate asupra integrității corporale și a sănătății persoanei, pedeapsa aplicată urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de Legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea, din partea condamnatului, persoana să fie silită să înceteze activitatea criminală și să-și modifice comportamentul în conformitate cu prevederile Legii.

În viziunea instanței de recurs, pedeapsa stabilită inculpatului de către instanța de apel este una legală, întemeiată și dozată corespunzător, astfel încât să corecteze concepțiile infracționale ale acestuia, dar și să evite severitatea unei pedepse penale, care ar putea trezi sentimente de ură și răzbunare față de finalitatea actului de înfăptuire a justiției.

Este de menționat că, suspendarea condiționată a executării pedepsei nu este o categorie aparte de pedeapsă, reprezentând în sine posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei, prevăzute de art. 90 Cod penal, se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii;

circumstanțele cauzei și persoana infractorului; aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

În opinia Colegiului penal, instanța de apel a abordat cu suficientă amplitudine condițiile ce vizează natura infracțiunii, personalitatea inculpatului și faptul dacă scopul pedepsei poate fi atins cu executarea parțială a acesteia.

Astfel, instanța de recurs apreciază că, la individualizarea pedepsei și îndeosebi a modalității de executare a acesteia, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75, 90¹ Cod penal, constatând că pedeapsa aplicată va fi echitabilă faptei infracționale comise, ce corespunde normelor legale și va atinge scopul de corectare și resocializare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Mai mult ca atât, Colegiul penal constată că, temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010*, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În acest context, Colegiul penal consideră că, în prezenta speță nu s-au reținut careva erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul *Paciurca Iulian* în numele inculpatului *Ciobanu Nicolae*, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.2. Referitor la recursul declarat de către Coniseșco Larisa în numele părții vătămate Vdovii Ivan.

Potrivit art. 432 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, dispune inadmisibilitatea lui în cazul în care recursul nu îndeplinește cerințele de formă și conținut, prevăzute în art. art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

În corespundere cu art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul se depune, de persoanele menționate în art. 421 și trebuie să fie motivat.

Conform art. 421 Cod de procedură penală, prevede că, pot declara recurs procurorul și persoanele indicate în art.401.

La rândul său art.401 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că pot declara recurs: 1) procurorul, în ce privește latura penală și latura civilă; 2) inculpatul, în ce privește latura penală și latura civilă. Sentințele de achitare sau de încetare a procesului penal pot fi atacate și în ce privește temeiurile achitării sau încetării procesului penal; 3) partea vătămată, în ce privește latura penală; 4) partea civilă și partea civilmente responsabilă, în ce privește latura civilă; 5) martorul, expertul, interpretul, traducătorul și apărătorul, în ce privește cheltuielile judiciare cuvenite acestora; 6) orice persoană ale cărei interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-un act al instanței. La alin.(2) al articolului nominalizat se stipulează, că apelul poate fi declarat în numele persoanelor menționate în alin.(1) pct.2)-4) și de către apărător sau reprezentantul lor legal.

Raportând prevederile legale menționate supra la speța dată, Colegiul penal a

stabilit că, *Coniseșco Larisa* în respectiva cauză penală nu deține o calitate procesuală în sensul art. art. 401, 421 Cod de procedură penală și nu este în drept să conteste cu recurs hotărârile adoptate în cauza penală în privința lui Ciobanu Nicolae.

În consecință, dat fiind faptul că în fața instanței de recurs ordinar este un recurs declarat de către o persoană ce nu se regăsește în cercul persoanelor titulare a dreptului de a declara recurs, prevăzute la art.421 Cod de procedură penală, Colegiul penal va decide inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către *Coniseșco Larisa* în numele părții vătămate Vdovii Ivan, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2), pct. 1) 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul *Paciurca Iulian* în numele inculpatului Ciobanu Nicolae, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui **Ciobanu Nicolae xxxxx** ca fiind vădit neîntemeiat, iar recursul ordinar declarat de către *Coniseșco Larisa* în numele părții vătămate Vdovii Ivan, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la **14 septembrie 2023.**

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Talpă Boris

Notă: Din motivul imposibilității semnării deciziei motivate de către judecătorul Ion Guzun, din cauza demisiei acestuia din funcție de la 25 august 2023, prezenta decizie motivată este semnată de către Președintele interimar al Curții Supreme de Justiție, judecătorul Viorica Puica, în conformitate cu prevederile art. 339 alin.(8) Cod de procedură penală.